

HRY

HRA NA UBOHÉHO VOJÁČKA

(Z okolí domažlického)

KDYŽ SE HUSOPASKY A HUSOPASOVÉ NA PASTVINĚ sejdou, bývá tam veselo. Zpívají, jak umějí, povídají si pohádky a nejraději hrají si na slunéčko, na vodního mužíka, na prstének a na ubohého vojáka. Tato poslední hra jest takováto:

Děvčata udělají kolo, chlapec, který dělá ubohého vojáka, postaví se uprostřed jich a začne zpívat:

*Já jsem chlapec z Polské,
dobře mi jde execírka;
já jsem chlapec z Polské,
dobře mi to jde.*

*Psali o mne kúšťtí páni,
že oni mne odchovají,
že musím na vojnu,
že musím za ně.*

Děvčata opakují poslední řádky, držíce se za ruce a kolem chlapce se točíce. Nato si chlapec jedno z děvčat vezme za ruku a začne zpívat dále:

*Neplač, sestro (máti), pro mne,
že já jsem na vojně,
neplač, sestro (máti), pro mne,
že já jsem voják.*

*Já voják na voze
mám pouta na noze,
musím maštrovat
ku Praze.*

Zase opakují se poslední řádky; chlapec pak se všemi jednou kolem zatancuje, a tak se hra skončí buď hned, aneb až se všickni chlapci jeden po druhém vystřídají.

HRA NA VODNÍKA

(Z okolí domažlického)

Děti ustanoví si, kde má být voda a kde břeh, a nyní se doprostřed vody, jako na kámen, posadí hastrman a dělá, jako by něco spravoval (záplatoval). Několik děvčat přijde k vodě, a vezmouce si bílé šátky do rukou, ptají se hastrmana: „Hastrmane, tatrmane, dovolíš nám plénky prát?“ – „Dovolím,“ zahuhňá hastrman, „ale nesplašte mi moje rybičky, jak mi rybičky splašíte, jedna z vás má budete.“ – Děvčata postaví se vedle sebe, a shýbnouce se dělají, jako by praly, při čemž říkají: „Peru, peru plénky, na ty bílé vínky; peru, peru košile, na ty boží neděle; peru, peru šátky, na zelené svátky.“ – Najednou, jako by viděly před sebou rybičky, vykřiknou: „Rybičky, zlaté rybičky!“ – a začnou po nich hmatat, tu ale hastrman vyskočí a huhňá: „Jedna z vás je má“ – a chce jednu chytit. Děvčata ale se pustí do útěku, až jsou kus od břehu, kde přestává hastrmanovo právo. Tu se popadnou za ruce, a točíce se dokola, posmívají se hastrmanovi:

*Hastrmane,
tatrmane!
dej kůži na buben;
budeme ti
bubnovati,
až vyjdeš z vody ven.
Rybičky, rybičky (běličky)!*

HRA NA VLČKA

(Z okolí domažlického)

Na louce je buď roští aneb něco jiného, za čím vlk číhá. Děti sednou a sedí, jako by o ničem nevěděly, a zpívají:

*Žiju, žiju na vlčkově louce,
vlček není doma,
šel do Chodova*
pro čtyry ovce,
pro pátého berana
železnýma rohama.*

Po posledních slovech vyloudil se již vlček ven a začíná honit; koho dohoní, ten musí být vlkem.

HRA NA PASAČKU

Jedno děvče je *pasáčkou*, z chlapců jeden zase *vlčkem* a jeden *pejskem*, ostatní jsou *ovečky*. – Vlček jde se schovat (jako) do lesa, ovečky se (jako) pasou, pes chodí při pasáče a pasačka, točíc proutkem, obchází stádo a zpívá:

*Naše paní říkávala,
abych dobře pásávala;
a já pásat nebudu,
raději odtud pryč půjdu.
Sama jídá fíky, raky,
a mně dává syrovátky;
sama pije ze sklenice,
a mně dává ze střevíce;
sama jezdí v kočáře,
a já musím na káře.*

* Ves 1¹/₂ hod. od Domažlic.

Vlčku, vlčku! – volá do lesa. Vlček vyběhne z lesa: „Já jsem vlček, co žádáš?“ – Když jsi vlček, chyt si ovečku!“ – „Já nechci ovečku, já chci“ – říká vlček a hned se po pasačce rozběhne, aby ji lapil; ta utíká, on za ní, a jak ji chytí, popadnou se za ruce, točí se dokola a zpívají znova: „Naše paní říkávala“ (jediné místo „raději odtud“, řeknou, „raděj s vlčkem pryč půjdu“). – Pejsek štěká, ovce bečí a všechny s pasačkou a s vlčkem odcházejí.

HRA NA MARIÍ NEBOLI NA ŘIMBABU

(Z okolt domažlického)

Postaví se řada děvčat, jedna za druhou; jedna druhé ruce na ramena položí. Jedna, která se dříve vyloučila, přijde jako příchozí a ptá se první v řadě: „*Kde je Maria?*“ – „*Vedle*“, odpoví jí tato, odstoupí zpředu a postaví se za nejzadnější. Příchozí ptá se zase té první, „*Kde je – Maria?*“ Ta řekne zase: „*Vedle!*“ a odstoupí opět dozadu; tak se ptá příchozí jedné po druhé, až dojde na tu, co byla z počátku nejzadnější, ta řekne: „*Já jsem Maria.*“ – Nyní řekne příchozí: „*Prosím tě, Maria, o kus náčchového koření, pro velké bolení, šla jsem skrz černý les, potkal mne velký pes, ukousl mi tá-ko-vej – kus kolena!*“ – přitom udělá posunek, jak veliký kus. – *Maria*: „*Až bude péct máma vdolky, dáš mi kousek?*“ Ta příchozí nesmí ale říci ani ano, ani ne, ani se zasmát. *Maria* jde k ní, kouká jí chvíli do očí, pak ji uhodí do čela, řkouc přitom „*Řimbaba*“, a když se nezasměje, smí odejít, když se ale zasměje neb v rychlosti se podřekne, že jí přinese kus vdolku, musí dát nějakou zástavu, která se pak vyměňuje na konci hry, a hra se počne znova.

HRA NA ZLATÝ PRSTEN

Sednou si děti do kolečka a ruce dlaněmi k sobě položí do klína. Jedno je *hádačem*, to stojí opodál, jedno má zlatý prsten a je *rozdávačem*. – Nyní dá prsten mezi plochy rukou, složí dlaně k sobě, jde od jednoho k druhému a svoje složené ruce šoupne mezi druhé v klíně složené. Tak musí udělat každému stejně, aby hádač nevěděl, do kterých rukou prsten pustil. Když je hotov, ptá se hádače:

„Hádej, hádej, hádači – kdo ten zlatý prsten má?“

Hádač (obyčejně to bývá děvče):

*Já bych ráda hádala,
kdybych o něm věděla,
kdo ho má – ať ho dá,
ať si ze mne žádné blázný nedělá.
Má ho – má ho – má ho – tu ta!*

Při těch slovích chodila od jedné k druhé, a na kterou hádala, té sáhne do rukou. Jestli uhádla a prsten najde, rozdává sama, a která jej měla, musí být hádačkou. Předěslá rozdávačka sedne pak na její místo. Jestli hádačka neuhádla, musí opět hádati. – Sedící děvčata nesmějí hádače žádné znamení dávat, ani se smát, nechtějí-li skládat rukojmě.

DVA HOŠI SI HRAJÍ

Prvý řekne a plácne dlaní druhému do dlaně: „Zač ti voli?“

Druhý opětuje plácnutí a odpoví: „Za sto tolarů.“

Prvý, opět plácna, řekne: „Co mi slevíte?“

Druhý: „Ani krejcaru.“

Prvý: „Nic?“

Druhý: „Nic!“

Oba najednou, první v otázce a druhý v odpovědi, točíte se a poskakujete, opakují několikráte: „Ani krejcaru.“

HRA NA BARVY

Jeden je anjelem, druhý čertem, třetí řečníkem a ostatní jsou barvy. Anjel a čert jdou ven, a ti ostatní si ustanoví, jakou barvou se budou jmenovat, a řečníkovi jména svoje udají. Když je ten ví, všickni se postaví a řečník křikne: „Dále!“ – Vejde nejdřív Anjel: „Klink, klink!“ – ozve se. – Řečník: „Kdo to?“ – Anj.: „Anjel.“ – Řeč.: „Co chce?“ – Anj.: „Barvu.“ – Řeč.: „Jakou?“ – Anj.: „Nebeskou“ – (neb jakoukoliv pojmenuje). Je-li taková, řekne řečník: „Je tu, hledejte si ji.“ – Nyní musí anjel ptát se jedné; jestli náhodou uhodl, musí barva s ním, neuhodl-li, musí jít zprázdna. – Řečník volá zase: „Dále!“ – Vejde čert: „Brrrrrr!“ – Řeč.: „Kdo to?“ – Čert: „Čert.“ – Řeč.: „Co chcete?“ – Čert: „Barvu.“ – Řeč.: „Jakou?“ – Čert: „Ohnivou.“ – Tak jak anjel, musí i čert jen nazdařbůh hádat, a teprv jestli pravou uhodl, s sebou ji vzít. – Kdyby barvy, jakou žádají, mezi shromážděnými nebylo, musí to řečník oznámit, jakož i jestli již odvedena, aby mohl jinou zvolit. Když se tak všechny barvy odvedly, přijdou anjel i čert se svými barvami do sednice a postaví se proti sobě a řečník položí mezi ně buď šátek buď cokoli, co jako hranice značit musí, které oni přestoupnout nesmějí, leč by mocí byli jeden od druhého přetaženi. – Anjel i čert mají za sebou stát svoje barvy; stojí za nimi, a jeden druhého drží okolo pasu a jen anjel a čert mají ruce svobodné, a těmi se pak chytanou a přes hranici přetahují; která strana kterou přetáhne, ta je vítězem.